

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.I.37.292/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Figula Ildikó előadó bíró
Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró
Dr. Hajnal Péter bíró
Dr. Heinemann Csilla bíró

A felperes: felperes
(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Ortutay Attila ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(1056 Budapest, Váci utca 62-64.)

Az alperes képviselője: Dr. Récsényi Adrienn kamarai jogtanácsos

A per tárgya: állampolgársági ügyben hozott határozat
jogszerűsége vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
103.K.701.708/2023/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelme befogadását megtagadja.

A végzéssel szemben további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes ukrán állampolgárként, anyai nagyapja magyar állampolgárságára hivatkozva terjesztette elő a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Záhonyi Járási Hivatalánál honosítási kérelmét, a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Áptv.) 4. § (3) bekezdése alapján. A Járási Hivatal ügyintézője aláírásával és a Hivatal pecsétjével tanúsította, hogy a felperes a kérelmet előtte írta alá és tanúsította, hogy a felperes a magyar nyelvet érti és beszéli. A Köztársasági Elnök ezt követően 2013. november 8-án kelt határozatával döntött a felperes honosításáról, ezzel, s az állampolgársági eskü letételével a felperes a magyar állampolgárságot megszerezte.

[2] Időközben a Nyíregyházi Törvényszék 2017. december 17-én kelt, és ekkor jogerőre emelkedett 3.Bf.365/2017/14. számú másodfokú ítéletével a Kisvárdai Járásbíróság felperes bűnösségét megállapító ítéletét részben megváltoztatta és a felperest, mint az adott büntetőeljárás LXXXI. rendű vádlottját bűnösnek mondta ki a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, bűnsegédként elkövetett közokirathamisítás büntetében, és a felperest megrovásban részesítette. A büntetőbíróság ítélete tényállása szerint a felperes a honosítási kérelem benyújtásakor nem tartózkodott Magyarország területén, és az eljáró ügyintéző annak ellenére vette át és fogadta be többek között a felperestől is a honosítási kérelmet, hogy a felperes nem volt jelen és nem győződhetett meg arról, hogy érti vagy beszéli-e a magyar nyelvet. A büntetőbíróság ítélete indokolása kitért arra is, hogy a felperes eredménytelenül vitatta a határregisztrációs rendszer hitelességét, utalva arra, hogy Magyarország belső határai a Schengeni övezethez történt csatlakozás óta ellenőrzés nélkül léphetők át, figyelemmel arra, hogy a nyomozás során többirányú ellenőrzéssel vizsgálták a felperes magyarországi tartózkodását, így a HERR (Határellenőrző és Regisztrációs Rendszer) információs rendszeren túl az Interpol segítségét is kérve állapították meg, hogy a büntetőeljárás érintettjei – köztük a felperes – nem lépték át Magyarország államhatárát a honosítási kérelem benyújtásakor. A büntetőügyben született jogerős ítélet ismeretében az alperes 2020. április 30-án kelt, BP/E/003196/2020. számú határozatával megállapította, hogy a felperes magyar állampolgársága visszavonásának feltétele jogszabályi rendelkezés megszegése miatt fennáll, mivel a kérelmét nem személyesen terjesztette elő.

[3] A felperes a jogerős határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyet a Fővárosi Törvényszék 113.K.705.997/2020/19. számú ítéletével elutasított. A felperes felülvizsgálati kérelmére eljár Kúria azonban Kfv.II.38.192/2021/9. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét megváltoztatta, az alperes határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[4] A Kúria az alperes határozatát azért találta jogsértőnek, mert megállapította, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) hatálya alól kivett, állampolgárság visszavonása iránti eljárásban nem érvényesült a tisztességes hatósági ügyintézéshez való, Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapjog. A Kúria az adott ügyben a tisztességes eljárás alapelvei közül az eljárás megindításáról való értesítés elmaradását, és a hatósági eljárásban a felperes nyilatkozattételi joga lehetősége hiányát tekintette a leg súlyosabb hibának. Megállapítása

szerint a felperesnek, mint az állampolgárság visszavonása feltételei megállapítása tárgyában folyó hatósági eljárás ügyfelének tudomással kellett volna bírnia a vele szembeni eljárás megindításáról, és lehetőséget kellett volna kapjon arra, hogy érdemi nyilatkozatot tegyen. A Kúria ítélete indokolása szerint az ügyben nem releváns kérdés a felperes magyar nyelvtudása, figyelemmel arra, hogy az állampolgárság visszavonása körében az nyerhet értékelést, hogy a felperes a kérelmet nem személyesen terjesztette elő, az anyakönyvvizető előtt meg sem jelent. Az ítélet indokolása kitért arra is, hogy miután a felperes bűnösségét a személyes kérelem benyújtása hiányával közvetlen okozati összefüggésben állapították meg, ezáltal az a felperesi állítás, amely a kérelem benyújtásakor a felperes jelenlétét állítja, úgy tűnik, mintha a felperesnek a büntetőbírótság általi, jogerős bűnösséget megállapító ítélet helyességét kérdőjelezné meg a bűnösség kérdésében, melyre a közigazgatási perben a közigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (7) bekezdése miatt nincs lehetőség.

[5] Az alperes a megismételt eljárásban 2022. október 26-án kelt, BP/E/054662/8/2022. számú határozatával megállapította, hogy a felperes magyar állampolgársága visszavonásának feltétele jogszabályi rendelkezés megszegése miatt fennáll, mert a kérelmet a felperes nem személyesen terjesztette elő. A határozat indokolása szerint az eljárás során nem került benyújtásra olyan bizonyíték, amely a személyes benyújtás tényét igazolná, így a felperesnek a hatósági eljárás során tett azon nyilatkozata, hogy az egyszerűsített honosítási kérelmet személyesen adta be Záhonyban és magyar nyelven beszélt az ügyintézővel, nem alkalmas arra, hogy a büntetőeljárásban megállapított tényállást, és az alapjául szolgáló bizonyítékokat megkérdőjelezze.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] A felperes jogerős határozattal szemben előterjesztett keresetét, mint alaptalant a Fővárosi Törvényszék 103.K.701.708/2023/10. számú ítéletével elutasította a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján, miután megállapította, hogy az alperes a megfelelően feltárt tényállás alapján helytálló jogértelmezés útján megalapozott és jogszerű döntést hozott.

[7] Az ítélet indokolása elsőként megállapította, hogy az alperes a Kúria ítéletében foglalt iránymutatásnak eleget téve járt el a megismételt eljárás során.

[8] Ezt követően vizsgálta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan értékelte-e az alperes, többek között a felperes megismételt eljárásban tett nyilatkozatát, illetve az ismertetett büntetőbírótság jogerős ítéletét. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes jogszerűen állapította meg a büntetőítélet alapján, hogy a felperes nem volt jelen személyesen a honosítási kérelem benyújtásakor, mely által az Áptv. 4. § (1) bekezdésében, és az Áptv. végrehajtásáról szóló 125/1993. (IX. 22.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) 2. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi feltételek nem teljesültek, ebből követően a magyar állampolgárság visszavonásának feltétele az Áptv. 9. § (1) bekezdése alapján fennállt.

[9] Az ítélet indokolása szerint a perben új bizonyítási eljárás lefolytatása egyrészt a Kp. 78. § (4) bekezdése, másrészt a Kp. 85. § (7) bekezdése alapján nem volt indokolt, mivel a bűncselekmény elkövetése nem volt vitatható, ugyanis annak lényegi tényállási alapja az volt, hogy a felperes nem volt jelen személyesen a kérelme benyújtásakor. Minden más felperes által hivatkozott körülmény – így a HERR rendszer adatai, a kérelmen és átvételi elismervényen szereplő aláírások – már a büntetőeljárásban értékelésre kerültek, ezért a büntetőítélet bűnösség megállapítására vonatkozó kötőerejére tekintettel, ezek újraértékelése nem volt releváns, mert az más eredményre nem vezethetett volna.

A felülvizsgálati kérelem

[10] A jogerős ítélettel szemben a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az ítélet megváltoztatását kérte az alperes határozata megsemmisítésével, emellett azonnali jogvédelem iránti kérelmet is előterjesztett.

[11] A felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának okaként a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjára hivatkozott, álláspontja szerint az ítélet az ügy érdemére kiható jogszabálysértéssel került meghozatalra, a felperes alapvető eljárási joga sérült, mind az alperes eljárása, mind a bíróság előtti eljárás során, így sérült az Alaptörvényben rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való joga.

[12] Sérelmezte, hogy a felperes részvétele mind az alperes előtti, mind a bíróság előtti eljárásban mellőzésre került, közvetlenül nem került meghallgatásra, ezért a közvetlenség alapelve, a személyes meghallgatáshoz való jog, a hatékony részvételhez való jog, és a felperes nyilatkozatának alátámasztására szolgáló bizonyítási indítványok előterjesztéséhez való joga sérült.

[13] A felülvizsgálati kérelem szerint az alperes a megismételt eljárásban is csak a felperes büntetőjogi felelősségét megállapító bírósági ítéletekben megállapított tényállást vette alapul, mellőzte a felperes által előadottakat, valamint miután a felperes csatolta a megelőző eljárásban írásbeli nyilatkozatát, az alperes ezt követő rövid időn belül meghozta a határozatát, a tényállást nem teljeskörűen derítette fel. Állítása szerint a felperes írásbeli nyilatkozatában előadottakra figyelemmel az alperesnek további bizonyítást kellett volna lefolytatnia, a felperes személyes meghallgatása nem lett volna mellőzhető, illetve további bizonyítási indítványok előterjesztésére kellett volna a felperest felhívni.

[14] Érvelése szerint a Fővárosi Törvényszéknek a közigazgatási perben lehetősége lett volna korrigálni az alperes mulasztását, ellenben az elsőfokú bíróság a tárgyaláson a felperes jogi képviselője által indítványozott, felperes személyes meghallgatását, továbbá tanúk meghallgatását és igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát elutasította.

[15] Felülvizsgálati kérelmében utalt a Kúria EBH.2019.K.22. szám, és az EBH.2017.K.8. szám alatt közzétett döntésére.

[16] A felülvizsgálati kérelem szerint a Kp. 85. § (6) bekezdéséből következően a Fővárosi Törvényszéket nem kötötte a büntetőbíróság ítéletének a tényállása. A felperes érvelése szerint bár a felperes büntetőjogi felelősségre vonása tényét nem vitatja, ellenben álláspontja szerint mind az alperes, mind a bíróság megtakarította a tényállás saját hatáskörben történő tisztázását. Álláspontja szerint a büntetőeljárás nagyszámú vádlottja számos hibalehetőséget adott a tényállás pontos feltárására a büntetőügyben, a vádlottak egyéni körülményeit illetően is. A felperes szerint pedig a felperesnél nincs semmilyen információ személyi körülményeire, az ő esetében a büntetőeljárás csupán formalitás volt.

[17] A felülvizsgálati kérelem szerint az állampolgárság visszavonásának alapjául egy büntetőbírósági ítélet állt csupán rendelkezésre, amely nem minősül bizonyítéknak, csak azt támasztotta alá, hogy a felperes büntetőjogi felelősségre vonása megtörtént. Sérelmezte, hogy a felperes állampolgársága visszavonására úgy került sor, hogy sem a büntetőbíróság, sem az alperes, sem a közigazgatási bíróság őt nem hallgatta meg személyesen.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn az alábbiak miatt.

[19] A Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha:

- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata,
- aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
- ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
- ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,
- ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve
- b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[20] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, annak fennállását bizonyítani azonban, és azt – a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjában szereplő befogadási ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett határozatot, és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél álláspontja szerint, jogkérdésben eltér.

[21] A Kúria elsőként a felülvizsgálati kérelemben befogadási okként megjelölt, Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okot vizsgálta, azaz, hogy a felperes alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés a felülvizsgálati kérelemben történő hivatkozásokra tekintettel megállapítható-e.

[22] A Kúria előre bocsátja, hogy a Kp. 117. § (4) bekezdés kógens szabálya miatt a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alponthoz kapcsolódó befogadási okot kifejezetten a befogadhatóság körében kell indokolni, melynek a felülvizsgálati kérelem csak részben tett eleget, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem egésze eljárásjogi jogsérelem állítása mellett kérte az ítélet megváltoztatásával együtt az alperes határozata megsemmisítését. A Kúria kiemeli továbbá, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alponthoz kapcsolódó befogadási ok vizsgálata során a Kúria nem végezheti el a teljes felülvizsgálni kért ítélet érdemi vizsgálatát (Kfv.I.35.281/2023/2. számú határozat elvi tétele).

[23] Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben a befogadási ok a tisztességes eljárás sérelmét állította, a Kúria hangsúlyozza, hogy a tisztességes eljáráshoz kapcsolódó kúriai gyakorlat egységes, és követi az Alkotmánybíróság e tárgykörben született határozatait.

[24] A Kúria elsőként utal az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatára, mely szerint a tisztességes eljárás lényege olyan minőség, melyet csak az eljárás egészének és a körülmények mérlegelésének figyelembevételével lehet megítélni. Egyes részletek hiánya ellenére épp úgy, mint az összes részletszabály betartása mellett is lehet egy eljárás tisztességtelen.

[25] Perbeli jogvita szempontjából hangsúlyos, hogy a Kúria Kfv.II.38.192/2021/9. számú határozata a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban látta, hogy az első, állampolgárság visszavonása tárgyában folyamatban volt eljárásban az eljárás megindításáról nem értesítették a felperest, és a hatósági eljárásban a felperes nyilatkozattételre sem kapott lehetőséget. Ehhez képest kiemelendő, hogy az alperes előtt a megismételt eljárásban a felperest az eljárás megindításáról, annak okáról tájékoztatták, a tájékoztatásban megjelölve azt, hogy a büntetőbíróság milyen döntést hozott, s abban milyen lényegi tényállási elemek szerepelnek, kiemelve, hogy a felperes a honosítási kérelem beadásakor, 2013. július 16-án nem tartózkodott Magyarország területén. A tájékoztatás kiterjedt a felperest megillető

jogokra, észrevételezési, nyilatkozattételi jogra, iratbetekintési jogra, bizonyítás és bizonyítékok megismerésének jogára, valamint a felperes felhívást kapott arra, hogy nyilatkozatait, észrevételeit, bizonyítási indítványait a felhívás kézhezvételétől számított 30 napon belül tegye meg. Tényszerű, hogy a felperes a tájékoztatás 2022. december 10-én történő kézhezvételét követően jogi képviselője útján 2023. január 17-én az eljárás irataiba betekintett, és 2023. február 24-én kelt írásbeli nyilatkozatát a jogi képviselője 2023. március 22-én továbbította az alperes részére. Nyilatkozatában a felperes azt hangsúlyozta, hogy a honosítási kérelmet személyesen adta be, és vitatja, hogy a honosítási kérelem benyújtása napján nem volt Magyarországon. Előadta, hogy nem emlékszik minden részletre, mikor, hogyan utazott el Záhonyba, mert régen volt. Állította, hogy a 2014. május 28-i állampolgársági eskütel során is személyesen volt jelen.

[26] A felperes a megelőző eljárás során – bár jogi képviselővel járt el – állítása igazolására vonatkozóan semmilyen bizonyítási indítványt nem tett, okiratot nem csatolt, nem kérte személyes meghallgatását, és úgy nyilatkozott, hogy „már nagyon régóta Angliában élek, itt dolgozom, sajnos magyarul nincs kivel beszélnem”. Az állampolgárság visszavonására irányuló eljárásról szóló értesítést is londoni címén vette át.

[27] Kiemelendő továbbá, hogy a közigazgatási perben a bíróság tárgyalást tartott, amelyen a felperesnek lehetősége lett volna személyesen megjelennie, helyette azonban jogi képviselője volt csak jelen. A felperes csak az első tárgyaláson – és nem kereseti kérelmében – kérte személyes meghallgatását, tett tanúbizonyításra indítványt, és kérte írásszakértő kirendelését.

[28] Bár a felülvizsgálati kérelem a Kp. 78. § (4) bekezdése sérelmét nem állította, a Kúria kiemeli, hogy a Fővárosi Törvényszék felperes első tárgyaláson tett bizonyítási indítványa elutasításának jogszabályi hátterét a Kp. 78. § (4) bekezdésében jelölte meg. Ez okból az a sérelem, hogy nem került sor a személyes meghallgatására nem lehet alapelvi jellegű, mert azt a bíróság tételes eljárási szabály, a Kp. 78. § (4) bekezdése alapján utasította el, ezt pedig felperes nem támadta.

[29] A felülvizsgálati kérelem a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okkal összefüggésben alaptalanul hivatkozott a Kúria EBH.2019.K.22. és EBH.2017.K.8. számú döntéseire, mint amelyek megállapításai jelen ügyre is irányadóak, mert a felperes egy sajátos és speciális jegyekkel bíró eljárásban hozott hatósági döntést támadott, ráadásul megismételt eljárásban, mindezt a közigazgatási perben eljárási lehetőségeket mulasztva, így a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését ezen specialitásokkal együtt kellett értékelni, amely jelentős eltérést mutat a hivatkozott döntésektől, azokkal nem összevethető.

[30] A Kúria megjegyzi, hogy a felperes bár nem befogadási ok körében, de hivatkozott a Kp. 85.§ (6) bekezdés sérelmére, és az ügy érdemére kiható súlyos eljárási hibaként említette a közigazgatási jogvitában figyelembe vett büntető ítélet tényállása figyelembevételét. Ezzel összefüggésben – az ügy egyedi jellegét és annak a tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolatát értékelve – a Kúria kiemeli, hogy egyrészt a Kp. 85. § (6) bekezdéséhez kapcsolódó gyakorlat egységes (ld. pl. Kfv.II.37.292/2022/8., Kfv.II.35.292/2018/10., Kfv.IV.37.503/2019/4. számú határozatokat), másrészt az adott ügyben az alperest új eljárásra kötelező kúriai határozat az adott ügyben értékelt büntető bírósági ítélet indokolásának jelen közigazgatási jogvita tényállása megállapítása során történő figyelembevételét nem tartotta kizártnak új eljárás elrendelő döntésében (Kfv.II.38.192/2021/9. [46] bekezdés). Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok ismételt értékelésére és a bizonyítékok felülmérlegelésére – iratellenesség és kirívó okszerűtlen mérlegelés hiányában – pedig nincs lehetőség a felülvizsgálati eljárásban, ilyen okból befogadásnak is csak kivételes esetben van helye.

[31] A Kúria ezt követően megvizsgálta a Kp. 118. § (1) bekezdésében szereplő többi befogadási okot is, és megállapította, hogy nincs helye befogadásnak sem az a) pont aa) ab) és ac) alpontok alapján, ugyanis a tisztességes eljárás megítélésében a Kúria gyakorlata egységes, másrészt a felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdésnek nincs olyan különleges súlya vagy társadalmi jelentősége az egyedi ügyön túlmutatóan, mely a befogadást indokolná, harmadrészt nem merült fel az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége sem. A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadási okot a Kp.117.§ (4) bekezdésben foglalt, a felet terhelő indokolási kötelezettség miatt hivatalból nem vizsgálhatta.

[32] Az azonnali jogvédelem iránti kérelemről a Kúriának a felülvizsgálati kérelem befogadása megtagadására tekintettel nem kellett döntenie.

A döntés elvi tartalma

[33] *A felülvizsgálati kérelem befogadásának csak a Kp.118. § (1) bekezdésben meghatározott befogadási ok fennállása esetén van helye.*

Záró rész

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdés alapján tanácsban, tárgyaláson kívül, indokolt végzésben határozott.

[35] Az eljárás az illetékekről szóló 1990.évi XCIII.tv 57.§ (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[36] A végzéssel szembeni további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. május 23.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Figula Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Heinemann Csilla s.k. bíró